

Domagoj Runje

Siniša Balajić, „PROCES ZVANJA.
PSIHO-PEDAGOŠKO-PASTORALNI VIDOVI ZVANJA FRANJE
ASIŠKOGA U FRANJEVAČKIM IZVORIMA“

O sv. Franji Asiškome dosta je rečeno i napisano, dosta se i dalje govori i piše. Naslov knjige dr. sc. Siniše Balajića upečatljivošću Franjina imena može sugerirati da je to još jedan osvrt na franjevačku duhovnost. To je dijeom i točno. Ipak prva sintagma je bitna, pa i odlučujuća u shvaćanju sadržaja knjige, a to je *proces zvanja*. Daljni dio naslova upućuje na načine razrade i već nagovješćuje dva dijela knjige. Iz suvremene psihopedagoške i pastoralne perspektive čitatelju našega vremena pokušava se približiti životni poziv sv. Franje Asiškoga.

Knjiga dakle, ili sadržaj, ima dva razlučiva dijela. Prvi dio donosi kratku povijesnu analizu Spisa Svetoga Franje Asiškoga i starih životopisa koje nalazimo u franjevačkim izvorima. Svrha analize jest utvrditi relevantnost tih dokumenta za prikaz Franjina lika. Naime, životopisci svetaca u svom pisanju obično slijede neki obrazac i žele edificirati svoje čitatelje, pa je kritičkim

okom potrebno istražiti što je stvarni događaj, a što njegova literarno-poučna nadogradnja. Uz to i sami Franjini autorski spisi dijele se na dvije vrste. Jedna su oni spisi koje je Franjo napisao vlastitom rukom, a druga oni koji su ‘kazivani u pero’, to jest koje su zapisivala različiti pisari i izrazili ih u formi koja je više izražavala njihov stil negoli Franjin.

Drugi dio knjige temelji se na prvom i analizira Franjin životni poziv u aspektima i odnosima naglašenima u naslovu. Pri tome dolazi do izražaja promatranje sviju važnih Franjinih životnih odnosa: s ocem, majkom, prijateljima, ambijentom u kojem je odrastao, s gubavcima, asiškim biskupom, prvom braćom koju mu je „dao Gospodin“. Naravno, tu je i neizostavni Franjin odnos prema svetom stvorenom, širem čitateljstvu vjerojatno najpoznatiji po Pjesm brata Sunca.

U temelju svega stoji Franjin odnos s Bogom življen

u Crkvi, tako da autor promatra proces Franjina zvanja uzimajući u obzir tri subjekta. To su: 1) Bog koji poziva; 1) osoba koja je pozvana sa svom svojom poviješću; i 3) Crkva – zajednica u kojoj se poziv ostvaruje i koji joj je potreban.

Autor ističe kako je teško odrediti točan trenutak Franjina poziva, stoga i stoji u naslovu – proces. No ono što je jasno, jest da je Franjin poziv čvrsto povezan s njegovim otkrićem Evanđelja. Franjo je rođen u, kršćanskoj obitelji i kršćanskom gradu, ali čim to tako kažemo zapravo se izražavamo terminologijom sociološkoga kršćanstva i to onoga koje nije do kraja evangelizirano. U tom nominalnom kršćanstvu Franjina vremena i prostora čini se kao da evanđelje nije dovoljno vrednovano ili čak poznato pa ga Franjo postupno otkriva i u njemu otkriva svoj životni poziv.

Franjo, koji je sigurno od djetinjstva slušao evanđelje, tek je kasnije u jednom trenutku svoga života počeo doživljavati to da su evanđeoske riječi upućene njemu. U svojoj Oporuci on kaže da mu je Gospodin objavio da treba „živjeti po evanđelju“. Pa i kad kaže da mu je Gospodin objavio pozdrav „Gospodin ti dao mir“ ne radi se ni o čemu drugom nego o onome što je Isus

rekao svoji učenicima kada ih ja slao propovijedati i rekao: “U koju god kuću uđete, najprije recite: ‘Mir kući ovoj!’“ (Lk 10,5).

Nema, dakle, kod Franje nekih posebnih objava koje susrećemo kod nekih drugih likova u povijesti Crkve, kao što su na primjer uvođenje ili preporučivanje posebnih molitava, pobožnosti i gesta.

Kod Franje se radi o objavi da živi po evanđelju, što se čini veoma aktualnim za život Crkve i danas jer možemo susresti izrazito religiozne osobe i grupe za koje se ne može reći da im je evanđelje ili općenito Sveto pismo primarna literatura.

Knjiga fra Siniše Balajića usmjerava čitatelja da je doživi i čita promatrajući kako se kod Svetoga Franje Asiškoga pojavila i sazrijevala objava da živi po evanđelju.

U tom smislu ova knjigu nudi vrijedan prikaz različitih već navedenih odnosa i aspekata Franjina života u svjetlu evanđelja, od početnoga poziva do njegove zrelosti koja je na vidljiv način potvrđena ranama-stigmama kojima je Franju obilježio sam Krist.

Velika vrijednost neke knjige jest ako kod čitatelja pobudi i neka pitanja na koja u samoj knjizi i ne mora naći potpun odgovor.

Kod autora ovoga osvrta knjiga je probudila jedno pitanje koje bismo mogli postaviti na različitim razinama. To pitanje glasi: za koje područje života možemo reći da je najviše evangelizirano? To pitanje može u svojim okvirima postaviti

svaka zajednica i svako društvo. Odgovori mogu, i vjerojatno hoće otvarati i nova pitanja. U biti i sam čitatelj može ući u proces prosudbe vlastitoga poziva i zvanja.

Domagoj Runje